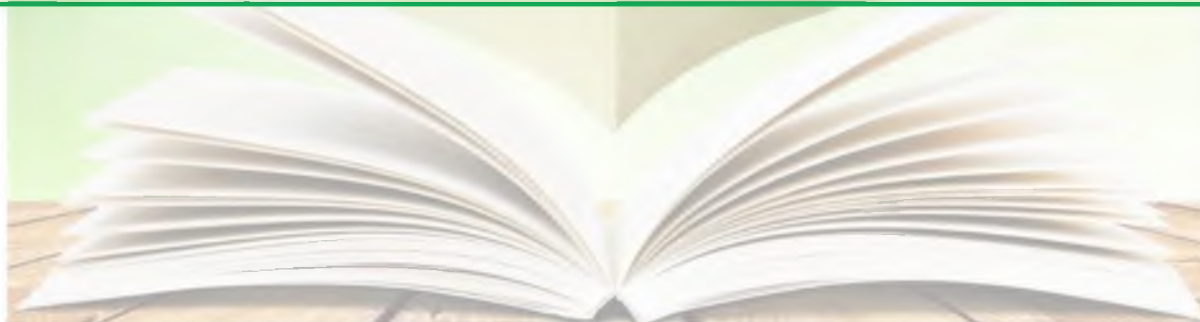

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
учасників міжнародної науково-
практичної конференції
«ЛІСОВА ТИПОЛОГІЯ ЯК ОСНОВА
НАБЛИЖЕНОГО ДО ПРИРОДИ
ЛІСІВНИЦТВА»

присвячена 150-річчю з дня народження
проф. Є.В. Алексєєва
та заснування кафедри лісівництва
Навчально-наукового інституту лісового і
садово-паркового господарства

Київ, 9-12 жовтня 2019 року

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ДІБРОВ ПОДІЛЛЯ

*О. С. Фарисей, аспірант**

*О. Ю. Кайдик, кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Нині інтенсивний характер ведення лісового господарства в нашій країні зумовив застосування активного антропогенно-технологічного підходу до відтворення лісів. Однією з найхарактерніших рис його є значна частка трансформаційних заходів у комплексі лісокультурних робіт.

Перед лісівниками стоїть задача не лише зростити ліс, але й забезпечити його стійкість, продуктивність та високу якість деревини. В дібровах Поділля, найпоширенішим лісотвірним видом є дуб звичайний. Ще з давен було відомо, що дубовий ліс, створений посівом, був стійкішим до засухи та хвороб, аніж створений посадкою сіянців. Така закономірність спричинена особливістю стрижневої кореневої системи дуба (головний корінь однорічних сіянців може досягати глибини 1 м), що забезпечує його стійкість у природі [1]. Але не на всіх ділянках лісокультурного фонду можливо сіяти жолуді, у зв'язку із впливом різноманітних факторів, тому зараз лісівники все частіше починають створювати культури дуба звичайного садивним матеріалом із закритою кореневою системою, в результаті чого зменшується період адаптації рослин до нових умов, та посилюється їх конкурентоспроможність після висадки на ділянку [2].

Для підвищення продуктивності лісових насаджень як в молодому, так і стиглому віці лісівники вдаються до активного введення в лісові насадження більш посухостійких інтродукованих та аборигенних деревних видів. Вони слугують чудовим підгоном для дуба і мають дороговартісну деревину. Наприклад, у підприємствах Вінницького ОУЛМГ до складу лісових культур вводять горіх чорний, черешню звичайну, грушу звичайну, береку лікарську, бархат амурський, гікорі білий, модрину європейську та дугласію (псевдотсуга Мензиса).

Доказами правильності прийняття рішення щодо введення інтродуцентів у діброви є результати спостережень за новоствореними

*Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, доцент О.Ю. Кайдик

культурами. Наприклад у модриново-дубових насадженнях модрина слугує непоганою супутньою породою для дуба звичайного, яка менше боїться засух на відміну від ялини.

Щодо чистих новостворених модринових насаджень, то вони почувають себе в дібровах доволі непогано й мають хороші показники стану та росту, наприклад в трирічних культурах деякі екземпляри мають висоту понад два метри.

Ще одним напрямом покращення якості майбутнього деревостану є підв'язування дерев та очищення стовбура від живих гілок нижньої частини крони. Така обрізка дерев у насадженні може стимулювати їх ріст, внаслідок чого підвищиться вихід ділової деревини та повнодеревність стовбурів, знизити пожежну небезпеку в насадженні та підвищити рекреаційне значення лісів [3].

Для порівняння ходу росту культур дуба з обрізкою гілок та без, проведено дослідження у Ставищанському лісництві ДП «Білоцерківське лісове господарство», під час яких виявлено переважання середніх висот в насадженнях де було проведено пінцирування (рис.).

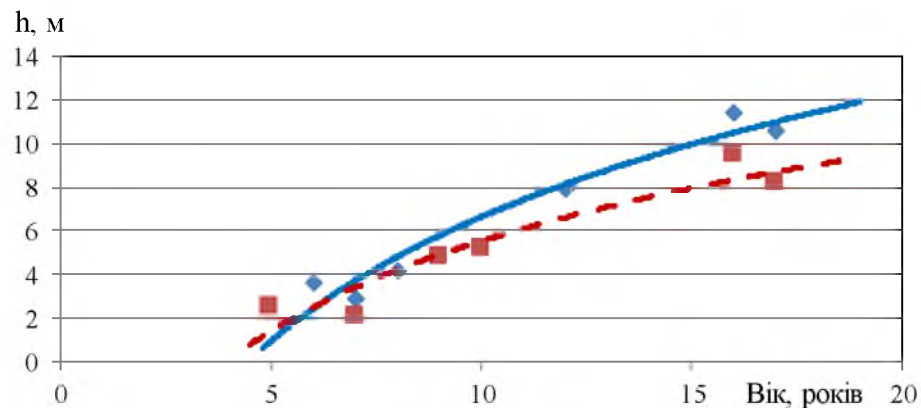

Рис. Порівняння «кривих» висот у культурах з пінцируванням (суцільна лінія) та без (штрихова)

Кращі результати як за висотою, так і за середнім діаметром культур отримано на всіх ділянках, де проведено обрізку гілок.

Нині лісівники намагаються не лише дотримуватися загальних правил з відтворення лісів, але й дивитися в майбутнє, бо зміна клімату та всихання корінних лісотвірних деревних видів спонукає до пошуку шляхів покращення стійкості та продуктивності насаджень.

Список джерел літератури:

1. Гордиенко, М. И. Культуры дуба в дубравах / М. И. Гордиенко, В. И. Карпенко, Н. М. Гордиенко.: Київ, Урожай, 1993. – 424 с.
2. Маурер, В. М. Екоадаптаційне відтворення лісів : навчальний посібник / В. М. Маурер, О. Ю. Кайдик. : Київ, НУБіП України, 2016 – 220 с.
3. Нестеров, В. Г. Общее лесоводство : Учебное пособие Москва, 1951. 655 с.